

200. výročie narodenia Dr. J. M. Hurbana

19. marec 2017 bude pre našu obec veľký a výnimočný deň. Prečo? Budeme si pripomínať 200. výročie narodenia Dr. Jozefa Miloslava Hurbana, ktorý sa narodil práve v Beckove.

Dr. J. M. Hurbana vnímam v prvom rade ako evanjelického farára. Tu, v Beckove, pôsobil jeho otec Pavol Hurban ako farár a on ako jeho syn sa rozhodol ísť v otcových šľapajach.

Hurban patrí k tým ľuďom, ktorí sa narodili v správnom čase na správnom mieste. Bolo to 19.3.1817, teda pred 200 rokmi. Hurbana potrebovala doba, v ktorej sa narodil, vyslovene naňho čakala. No tiež treba povedať, že zároveň bol jedným ohnivkom v reťazi a bez svojich spolupracovníkov by tiež nedokázal to, čo dokázal. Jeho najbližšími spolupracovníkmi sa stali Ľudovít Štúr (1815-1856) a Michal Miloslav Hodža (1811-1870).

Ako evanjelický farár musím povedať, že cítim hrdosť pri pomyslení na to, že práve títo traja dôležití ľudia, ktorí toho toľko vybojovali pre náš národ, boli evanjelikmi augsburského vyznania a dvaja z nich ešte aj farármi (Hurban a Hodža). Dokonca aj Štúr vraj uvažoval nad štúdiom teológie. Hurban toho v živote dosiahol naozaj mnoho. Čo sa týka jeho pôsobenia v cirkvi, tak neostal len pri farárskej službe, ale stal sa najskôr konseniorom, potom seniorom a napokon i superintendentom (biskupom). Jeho doba bola neľahkou dobou i pre našu cirkev, i pre náš národ. Aj jednému, aj druhému hrozil zánik, či pohltenie inými.

Hurban bojoval proti tomu, čo videl ako nesprávne a bránil to, čo pokladal za správne. Jeho normou bolo Písmo sväté a taktiež Symbolické knihy našej cirkvi, ktoré Písmo sväté vykladajú a tieto veci aj bránil. Najskôr bojoval proti Únii, ktorú chceli najmä maďarskí kalvinisti. V skratke to znamená to, že by sa slovenská cirkev augsburského vyznania spojila s maďarskou evanjelickou cirkvou helvétskeho vyznania. Hurban vedel, že to bol len jeden z nástrojov ako ľahšie pomadařčiť slovensky hovoriacu časť Uhorska a tiež, že by to znamenalo vzdať sa nášho Augsburgského vyznania. Neskôr prišlo obdobie Patentu, ktorý vydal cisár v roku 1859. Tento našu cirkev naopak podporoval. No aj Patent mal mnoho neprajníkov, ktorým sa hovorilo autonomisti a tak sa cirkevné zbory rozdelili na patentálne a autonomistické, podľa toho, ku komu sa pridali farári. Bola to doba plná svárov a sporov. Ale Hurban svojou pevnosťou a odvahou spolu s jeho spolupracovníkmi vybojoval mnoho.

Bola to doba, v ktorej sa rodil náš národ a národ nemôže byť bez jazyka. A tak Hurban spolu s Štúrom a Hodžom vnímali za veľmi dôležité uzákonenie spisovnej slovenčiny. Historický okamih nastal 11. júla 1843, keď sa títo traja štúrovci stretli na Hurbanovej fare v Hlbokom a zhodli na postupe zavedenia slovenčiny do praxe. O pár dní navštívili Jána Hollého, katolíckeho kňaza a spisovateľa, predstaviteľa bernolákovskej slovenčiny, ku ktorej sa vtedy prikláňali katolíci, zatiaľ čo evanjelici používali biblickú češtinu.

Niekedy si položíam otázku, aké by všetko bolo dnes, keby sa Hurban nenarodil? Mali by sme vôbec náš jazyk, našu cirkev, náš štát? Hurban nepochybne patril k tým, ktorí rozhodovali o histórii. A predsa vyznal: „Bratia moji milí, verte mi, modlitbou jedinou ja vykonal to, čo

vidíte pri mne.“ Alebo: „Všetko, čo som vykonal, nedala mi učenosť, ale láska ku Kristovi a k cirkvi.“ A cez to všetko musím povedať, že čím viac sa zaoberám Hurbanom, tým viac vidím, že to bol človek, ktorý mal aj chyby. Chyby máme všetci a nikto nie je bez hriechu a tak to bolo aj s Hurbanom, ale čo je dôležité, jeho klady prevyšujú jeho zápory a výsledky jeho služby a práce vnímame tu aj po dvoch stáročiach.

Hurban ako keby si veľmi dobre uvedomoval za akú veľkú vec bojuje, a preto bol ochotný aj veľa vytrpieť, dokonca mu hrozila i smrť. Počas revolúcie mu pred jeho vlastnou farou v Hlbokom stavali šibenicu, na čo sa musela pozerať jeho manželka a práve jej prozreteľnosť, že poslala odkaz k mužovi, aby sa domov nevracal, ho zrejme zachránila pred predčasnou smrťou. Nemal to teda na ružiach ustlané. A i keď sa vyhol smrti, prenasledovanie ho neobišlo a dva krát bol pre svoje postoje a názory vo väzení. Hurban raz napísal: „Užívaním sa čas troví a len obeťou časná chvíľa na večnú slávu sa premieňa.“

Po Hurbanovi nám ostalo veľké dedičstvo nie len prostredníctvom výsledkov jeho práce, ale i detí. Jeho prvorodený syn Svetozár, ktorého dnes už poznáme pod menom Svetozár Hurban Vajanský nám tiež zanechal cenné literárne diela a pokračoval v otcovom boji za národ.

Na záver by som rád ešte zacitoval z úvodu jednej Hurbanovej kázne: „Na jmenu Ježíš leží celé stavení tohto světa, osudy lidského pokolení, a nade všechno jiné leží na něm život věčný člověka hříšného. Na jmeně Ježíš leží historia světa. Ano, ono samo je obsah historie. Bez něho je historia člověčenstva škrupina, z níž vyfouknuté je bílko a žloutko. Zastyd' se každý, kdož máš na mysli tu otázku: proč tolik slow o jmeně Ježíš? Běda lidem, jestli daru tak welkého vážiti sobě neumějí!“ Božie slovo nás nabáda: „Spomínajte na svojich vodcov, ktorí vám zvestovali slovo Božie. Pozorujte, aký bol koniec ich správania, a napodobňujte ich vieru.“ (List Židom 13, 7) A Hurban nás posielal ku Kristovi, na ktorom aj on všetko zakladal. On dobre vedel, že tento základ nepominie. A preto aj ja chcem na tomto základe stavať, na Pánovi Ježišovi Kristovi, ktorý je našim Spasiteľom. To je Hurbanov odkaz pre nás všetkých!

Mgr. Dušan Vaňko, námestný farár CZ Beckov